

Hof van Cassatie 19 september 2014*Zaak: F.12.0206.N*

VENNOOTSCHAPPEN

Vennootschappen met rechtspersoonlijkheid – Bestuurdersaansprakelijkheid

SOCIÉTÉS

Sociétés dotées de la personnalité juridique – Responsabilité des dirigeants

In twee gelijkaardige arresten heeft het Hof van Cassatie zich onlangs gebogen over de toepassing van artikel 442*quater* WIB 1992 en artikel 93*undecies*C btw-Wetboek (zie ook hieronder Hof van Cassatie 19 september 2014). Beide artikelen leggen een bijzondere hoofdelijke aansprakelijkheid op aan dagelijkse bestuurders van vennootschappen of rechtspersonen voor respectievelijk achterstallige bedrijfsvoorheffing en btw. De dagelijkse bestuurders zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de tekortkoming van de vennootschap tot betaling van de verschuldigde bedrijfsvoorheffing en btw indien die tekortkoming te wijten is aan een fout van de dagelijkse bestuurders in de zin van artikel 1382 BW, die ze hebben begaan bij het besturen van de betrokken vennootschap of rechtspersoon. De herhaalde niet-betaling van de bedrijfsvoorheffing of btw wordt, behoudens tegenbewijs, vermoed voort te vloeien uit dergelijke fout, tenzij de niet-betaling het gevolg is van financiële moeilijkheden die aanleiding hebben gegeven tot het openen van de procedure van gerechtelijk akkoord, van faillissement of van gerechtelijke ontbinding.

In een arrest van 19 september 2014 verbreekt het Hof van Cassatie twee tussenarresten van het hof van beroep te Antwerpen, en dit op meerdere punten. Het hof van beroep had eerder beslist dat een vordering op grond van artikel 442*quater* WIB 1992 strekt tot betaling van een schadevergoeding die gelijk is aan de niet-ingehouden en niet-doorgestorte bedrijfsvoorheffing. Het Hof van Cassatie oordeelt daarentegen dat de vordering van de fiscus tegen de bedoelde bestuurders geen aansprakelijkheidsvordering is die strekt tot schadevergoeding. Het Hof bevestigt hiermee dat artikel 442*quater* WIB 1992 een vorm van derdenaansprakelijkheid invoert, waarbij naast de eigenlijke belastingschuldige ook bestuurders zelf ertoe gehouden zijn tot betaling van een belastingschuld, te weten bedrijfsvoorheffing.

Het hof van beroep te Antwerpen had ook beslist om de procedure op te schorten tot de curator van de inmiddels failliete vennootschap de verdeling had uitgevoerd van het beschikbare actief, omdat geen definitieve uitspraak kan worden gedaan over de omvang van de aan de fiscus toekomende “schadevergoeding” zolang het faillissement niet is afgesloten. Volgens cassatie miskent het hof van beroep hiermee de hoofdelijke aansprakelijkheid van de betrokken bestuurder zoals vastgelegd in artikel 442*quater* WIB 1992. De schuldeiser van een hoofdelijke

verbintenis kan immers de schuldenaar aanspreken die hij verkiest, zonder dat deze het voorrecht van de schuldsplitsing kan inroepen (art. 1203 BW). De vordering van de fiscus tegen de gefailleerde vennootschap belet de fiscus bovendien niet om een vordering in te stellen tegen de betrokken bestuurders (art. 1204 BW). Het recht op een eventueel dividend bij de afwikkeling van het faillissement is zonder belang nu de bestuurders hoofdelijk gehouden zijn om de schuld van de vennootschap te voldoen.

Ten slotte oordeelt het Hof van Cassatie dat de fiscus de bedoelde bestuurder ook op een andere wettelijke grondslag aansprakelijk kan stellen voor een fout die verband houdt met het niet-betalen door de vennootschap van bedrijfsvoorheffing of btw-schulden. Artikelen 442*quater* WIB 1992 en 93*undecies*C btw-Wetboek sluiten geenszins de toepassing uit van de artikelen 1382 en 1383 BW, noch van andere, specifieke vennootschapsrechtelijke (bv. art. 530 en 633 W.Venn.), faillissementsrechtelijke of fiscale aansprakelijkheidsregimes.

Hof van Cassatie 19 september 2014*Zaak: F.13.0055.N*

VENNOOTSCHAPPEN

Vennootschappen met rechtspersoonlijkheid – Bestuurdersaansprakelijkheid

SOCIÉTÉS

Sociétés dotées de la personnalité juridique – Responsabilité des dirigeants

In een tweede arrest gaat het Hof van Cassatie dieper in op de interpretatie van artikel 93*undecies*C van het btw-Wetboek. Opnieuw bevestigt het Hof van Cassatie dat artikel 93*undecies*C btw-Wetboek een hoofdelijke gehoudenheid van bestuurders instelt, en geen afbreuk doet aan de gemeenrechtelijke aansprakelijkheid van bestuurders ten aanzien van de fiscus op grond van artikel 1382 BW. De voorafgaandelijke kennisgeving die is vereist onder artikel 93*undecies*C van het btw-Wetboek is niet van toepassing op andere aansprakelijkheidsvorderingen tegen de bestuurders wegens de niet-betaling van btw-schulden. Dus ook niet op een vordering gebaseerd op artikel 1382 BW.

Grondwettelijk Hof 25 september 2014*Zaak: nr. 133/2014*

VENNOOTSCHAPPEN

CVBA – Bestuur – Aansprakelijkheid – Beoordelingsbevoegdheid rechtbank

SOCIÉTÉS

SCRL – Gestion – Responsabilité – Pouvoir d’appréciation

Het Grondwettelijk Hof heeft zich onlangs eveneens uitgesproken over een bijzondere grond van bestuurders-

aansprakelijkheid, met name de bestuurdersaansprakelijkheid voor de verschuldigde RSZ-schulden in geval van kennelijk grove fout die aan de basis lag van het faillissement of bij herhaalde betrokkenheid bij faillissementen binnen de 5 jaar voor de faillietverklaring (art. 265, § 2; 409, § 2; 530, § 2 W.Venn.). De RSZ of de curator stellen de vordering in voor het geheel of een deel van de opstaande RSZ-schulden.

Volgens de aangesproken bestuurder brengen de artikelen hierboven een discriminatie tot stand tussen de bestuurders van wie de aansprakelijkheid wordt onderzocht op grond van een grove fout die bewezen moet worden, en bestuurdersaansprakelijkheid in geval van onweerlegbaar vermoeden van fout bij herhaalde betrokkenheid bij faillissementen binnen de 5 jaar.

De bijzondere aansprakelijkheidsregel schendt volgens het Hof de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet gelet op de beoordelingsbevoegdheid van de bevoegde rechtbank, welke ten aanzien van de omvang van de verschuldigde socialezekerheidsbijdragen hetzelfde is als die van de RSZ en de curator. In die context kan de rechter bij het bepalen van de omvang van de bedragen waartoe de bestuurder en de gewezen bestuurder gehouden zijn volgens het Grondwettelijk Hof rekening houden met het gegeven of zij al dan niet te goeder trouw waren. Dit zowel in geval van kennelijk grove fout als bij herhaaldelijke betrokkenheid bij faillissementen.

Hof van Cassatie 17 oktober 2014

Zaak: C.13.0555.N

VENNOOTSCHAPPEN

CVBA – Bestuur – Aansprakelijkheid – Verjaring
SOCIÉTÉS

SCRL – Gestion – Responsabilité – Prescription

Een CVBA die was opgericht vóór 1 november 1991 diende het minimale vaste gedeelte van haar maatschappelijk kapitaal te verhogen uiterlijk op 1 november 1991 om het in overeenstemming te brengen met de vroegere vennootschapswet. Dit was niet gebeurd en de bestuurders werden hiervoor aangesproken op basis van de hoofdelijke aansprakelijkheid voor schade ten gevolge van overtreding van de vennootschapswet. Het hof van beroep te Gent oordeelde dat de vordering van de eiser was verjaard op basis van artikel 194, vierde lid vennootschapswet (thans art. 198, § 1, vierde lid W.Venn.; bijzondere verjaringstermijn van 5 jaar).

Het Hof van Cassatie vernietigt de beslissing. Vooreerst verduidelijkt het Hof dat artikel 198, § 1, vierde lid W.Venn. van toepassing is op rechtsvorderingen tegen zaakvoerders, bestuurders, commissarissen en vereffenaars. Niet op rechtsvorderingen tegen oprichters. Bovendien stelt het Hof dat het laten voortbestaan van een CVBA zonder te beantwoorden aan de minimale

kapitaalvereisten een voortdurende overtreding van de vroegere vennootschapswet uitmaakt, die voortduurt zolang het vast gedeelte van het maatschappelijk kapitaal niet is verhoogd. Het startpunt van de verjaringstermijn kan dan ook niet rechtsgeldig op 1 november 1993 worden geplaatst.

5. INTELLECTUELE EIGENDOM, RECHT EN TECHNOLOGIE / DROITS INTELLECTUELS, DROIT ET TECHNOLOGIE

*Grégory Sorreaux, Benjamin Doequir et Philippe Campolini*³

Wetgeving/Législation

Loi du 27 août 2014 portant assentiment à l'Accord relatif à une juridiction unifiée du brevet, fait à Bruxelles le 19 février 2013 (M.B., 9 septembre 2014)

BREVET

Brevet européen

OCTROOI

Europees octrooi

Par la loi du 27 août 2014 précitée, la Belgique donne son assentiment à l'accord dit « UPC » qui avait été publié au *Journal Officiel* le 20 juin 2013 (C 175). Cet accord met sur pied une juridiction internationale, la « Juridiction unifiée du brevet », chargée de trancher les litiges en matière de brevets européens (avec ou sans effet unitaire).

L'accord entrera en vigueur le 1er jour du 4e mois suivant celui du dépôt du treizième instrument de ratification ou d'adhésion, y compris par la France, l'Allemagne et le Royaume-Uni. Durant une période transitoire, les litiges concernant des brevets européens « classiques » (c'est-à-dire sous effet unitaire) pourront encore, sous certaines conditions, être portées devant les juridictions nationales.

Pour plus de détails, nous renvoyons le lecteur à l'article publié dans le n° 2013/04 de cette revue.

Rechtspraak/Jurisprudence

Cour de cassation 17 septembre 2014

Affaire: C.13.0232.N

SAISIES ET VOIES D'EXÉCUTION

Saisie en matière de contrefaçon – Saisie-description – Brevet – Validité

³ Avocats Simont Braun.